

**Виступ на тему: "Формування мотивації навчання.
досвіду роботи"**

3

Шановні колеги!

Всі ви маєте власний, апробований в умовах вашого навчального закладу, досвід з даного питання. Погодитися зі мною, мабуть, що формування вмотивованого

ставлення до навчання не є простим процесом, але необхідним фактором у системі особистісно-зорієнтованого навчання. Ми всі розуміємо, що саме вмотивоване, осмислене,

з позитивними емоціями навчання на уроці та у позаурочний час- це шлях виховання здобувачів освіти та формування в них предметних та ключових компетентностей.

Питання- як досягти, щоб наші здобувачі мали мотивацію до пізнання під час навчання у професійному ліцеї. Отой морально-психологічний "внутрішній двигун",

а саме: 1) прагнення досягти успіху у різних видах діяльності;

2) бажання знайти відповіді на "чому?", "заради чого?".

Мотив новизни, мотив обов'язку, мотив самоствердження, мотив самореалізації. І, найголовніше,-мотив соціологізації-утвердження себе як активної креативної особистості.

Поміркуємо з вами далі, як цього досягти при вивченні рідної мови та літератури. З досвіду роботи можна виділити такі кроки:

1. Визначення рівня мотивації здобувачів освіти на початок навчання. Проводиться аналіз оцінок з предметів за базову школу. Так .Аналізую. Але!.. Це було у школі.

Діти подорослішали, коли поступили у ліцей.

Однак, вони вибрали не мову і не літературу для професійного фаху. Вибрали робітничі професії. І шкільні предмети можуть бути

"закинуті", "відсунуті".

2. Через 1-2 місяці проводжу анкетування "Чому ти вчишся?"

Варіантів відповіді може бути багато:

- мій обов'язок;
- хочу бути обізнаним, грамотним;
- не хочу розчаровувати батьків, майстра виробничого навчання, класного керівника;
- примушують;
- хочу мати стипендію;
- хочу мати хороші оцінки в атестаті;
- щоб похвалили;
- хочу навчитися працювати самостійно;
- хочу показати свої здібності;
- щоб привчити себе добросовісно виконувати будь-яку роботу;
- приємно декламувати поезії, читати твори;
- і т.далі.

Можна вибирати хоч і всі, але пропоную позначити від 1 і далі в міру значимості. Одержую різні для кожного здобувача освіти позиції.

На основі цих даних та проведених уроків маю певну картину рівня мовивації. Виділяю умовно 3 групи здобувачів освіти:

1) високий рівень мотивації (4-5 чол.--+-20%). У школі цікавилися цими предметами, були улюбленими уроки рідної мови та літератури, мають творчі здібності, брали участь

у позаурочних заходах, мали високі оцінки. У таких здобувачів освіти є мотив, є дія, є успіх.

2) достатній і середній рівень мотивації (більшість здобувачів освіти). Є мотив, але дія цілеспрямована не завжди, тому і результат не завжди успішний.

3) низький рівень мотивації ($\pm 25\%$) . це здобувачі освіти, які відкрито заявляють, що трактористу, водію чи кухареві вивчення у ліцеї мови і літератури не потрібне.

Не має значення, в яку умовну щодо рівня мотивації групу відноситься здобувач освіти. Всі підлітки вимагають індивідуального підходу.

Статистика поділу відносна, бо у різних навчальних закладах, курсах і групах вона буде інша в силу об'єктивних та суб'єктивних причин.

1. Об'єктивні (зовнішні) :

--виклики життя, які зумовили перехід на дистанційне навчання. У першу чергу ми повинні дбати про безпеку здобувачів;

--зниження розуміння цінності освіти;

--негативний вплив середовища (ЗМІ, вулиця, оточення).

2. Суб'єктивні (внутрішні):

--стан здоров'я;

--низький розвиток інтелекту зі школи;

--особливості підліткового та юнацького віку.

Врахувавши це, викладач визначає принципи конкретної роботи з метою підвищення, закріплення чи формування "з нуля" мотивів пізнання, потреби наполегливої роботи, щоб досягти мети, усвідомити свою індивідуальність і, зрештою, самовизначитись як особистість.

1.Здобувач освіти--активний співучасник навчального процесу, а не виконавець.

2.Чітке окреслення теми і завдання. Практикую на "Інформаційному стенді" розміщувати на початку вивчення теми завдання "Готуємось до атестації". Ці завдання диференційовані.Щоб була передбачена ситуація успіху для кожноо здобувача освіти.

3. Обов'язково похвала чи оцінка мають бути публічними. Як і загальні пропозиції.

А щодо конкретних зауважень--маємо врахувати особливості

підліткового характеру і озвучити індивідуально. При виставленні оцінки --гідність учня. Оцінка не є покаранням.

Методи роботи -- це творчість викладача. Якими вони повинні бути, щоб мотив пізнання став постійним? Відповідь проста і зрозуміла: успіх мають всі методи, які в центрі уваги ставлять учня. Я вибираю в системі особистісно-зорієнтованого навчання в основному нетрадиційні форми та інтерактивні види взаємодії викладача та здобувачів освіти. Наведу декілька, які "прижилися" у моїй методиці.

У нас специфічний об'єкт вивчення---слово, мова, художній твір. Він має бути зрозумілий здобувачам освіти. Прочитання творів, вивчення напам'ять --складне питання. Сьогодні цю проблему допомагає вирішити інтернет. Аудіо, стислі перекази творів, характеристика персонажів, фільми, театральні вистави доступні всім. Підручники дають безліч посилань. Викладач сам повинен бути обізнаним у морі доступних матеріалів, щоб порадити учням найзмістовніші. Але здобувачам освіти треба мати мотив знайти це і прочитати, послухати. Спонукаю до цього, підкреслюючи, що рідна мова--це перша умова того, щоб учні проходили науку свідомо (С. Русова). Знання мови--це шлях до самореалізації. Ти будеш приємним співбесідником. А література -це світоглядний предмет, який формує вас як українців, як людину.

У навчальному кабінеті є достатньо навчальної та художньої літератури. І здобувачі освіти часто після уроку беруть ці книги, щоб прочитати. Моїй радості тоді немає меж: "відгукнулося" у серці та розумі юнака чи юнки на моє твердження, що у твоєму житті теж може бути така ситуація, що ти теж будеш переживати почуття любові, кохання і певних труднощів. Тому прочитай, осмисли, подумай, а як би чинив у цій ситуації?

На уроці працюємо з текстом твору. Виразне читання вголос

(при можливості в ролях) збагачує мову, вдосконалює дикцію, формує естетичні смаки та вміння тримати себе перед аудиторією, зміцнює впевненість у собі. Високий рівень мотивації у здобувачів освіти 12 групи зреалізувався під час уроку обміну досвідом на тему " Збірка "Зів'яле листя" І. Франка" (09.11.2022 р.), літературних читань

" Гортаючи сторінки "Кобзаря..." (08.03.2023р.), ліцейного туру конкурсу читців "Магія слова"(10-17.03.2023р.).

Формують мотивацію пізнання і розвитку інтегровані уроки. Якщо має звучати пісня на уроці, запрошуємо художнього керівника ліцею Хеленюка Ю.М. Проводили урок-концерт "Збірка "Зів*яле листя" І. Франка. Здобувачі освіти мали випереджувальне домашнє завдання. Кожен посильне:

декламувати напам*ять, виконувати пісні на слова поезій І.Франка, зробити огляд книжки Р.Горака "Тричі мені являлася любов", прочитати виразно пояснення до ілюстрацій, зіграти ролі любовей поета. А хтось просто роздав 3 жмутки осіннього кленового листя--з них вибирали листочки-поезії. Всі малювали символи-образи збірного образу коханої та дружини І. Франка,

Для кращого засвоєння тексту даємо відповіді на різні запитання: пояснити назву твору,записати план сюжету, скласти сюжетний ланцюжок, продовжити сюжет, яка подія найбільше схвилювала, колективна розповідь, написання листа героєві і т. інше.

Здобувачі освіти досягли успіху, засвоїли певні гомпетентності. Психологічний комфорт на уроці досягнутий.

Формування мотивів поглиблюється у позаурочній роботі.

25 років при кабінеті працює літературно- драматичний гурток "Калинове гроно".

Анастасія Кушнір, здобувачка освіти 1-го курсу, майбутня кухарка-кондитерка, посіла 3-є місце в обласному конкурсі читців "Магія слова"(2023р.).

Шановні колеги! У кожного з вас є свої вершини. Бо всі ми розуміємо, що слова В.Сухомлинського про кожного з нас; "

"Будьте самі шукачами, дослідниками. Якщо не буде вогника у вас, вам ніколи не запалити його в інших".

Бажаю всім здоров"я, щоб ми ще багато років мали змогу віддавати своє серце дітям у мирному житті.

Дякую Галині Валеріївні за довіру і пропозицію виступити.

**Підготувала викладачка Лагода Уляна Степанівна,
Плужненський професійний аграрний ліцей.**